

PRZECIWIW NARKOTYKOM

Narkotyki stały się dostępne w wielu miejscach: w szkole, na ulicy, w dyskotecie. Bardzo wielu rodziców żyje w ciągłym strachu przed tym, że ich dziecko któregoś dnia sięgnie po jeden z nich, uzależni się i zostanie narkomanem. Rzeczywiście kontakt z narkotykami stanowi realne niebezpieczeństwo i może się przydarzyć każdemu dziecku, także Twojemu. Powinieneś jednak zdawać sobie sprawę, że wiele zależy również od Ciebie i że możesz mieć duży wpływ na to czy Twoje dziecko sięgnie po środki odurzające.

Co powinieneś wiedzieć?

Często dzieci wiedzą na temat narkotyków dużo więcej od nas, rodziców. Przeważnie jednak ich informacje wynikają z mitów krążących wśród młodzieży i nie są prawdziwe. Jeśli chcesz być dla dziecka autorytetem i partnerem podczas rozmów na ten temat powinieneś:

wykazać się rzetelną wiedzą na temat środków odurzających, aby umieć obalić fałszywe przekonania, jakie Twoje dziecko posiada na temat narkotyków;

nauczyć się rozpoznawać sygnały ostrzegawcze, wskazujące na zażywanie środków odurzających. Podstawowe informacje dotyczące tego, jak zapobiegać uzależnieniom, jak rozpoznać, że dziecko sięgnęło po narkotyki i co zrobić w takiej sytuacji, znajdziesz w tym tekście.

Jeżeli chcesz wiedzieć więcej na ten temat, swoją wiedzę posłuż Ci zapewne specjalista w poradni uzależnień lub szkolny psycholog, a sporo książek z tego zakresu proponują również księgarnie i biblioteki.

Warto przeczytać:

Ruth Maxwell "Dzieci, Alkohol, Narkotyki"

T. Dimoff, S. Carper "Jak rozpoznać czy dziecko sięga po narkotyki"

Maria Moneta Malewska "Narkotyki w szkole i w domu"

Melanie McFadyean "Narkotyki wiedzieć więcej"

T. Gordon "Wychowanie bez porażek"

Sygnały ostrzegawcze czyli na co należy zwrócić uwagę.

Pierwsze próby z narkotykami dziecko zwykle starannie ukrywa przed dorosłymi. Wszelkie niepokojące zmiany będzie Ci na pewno łatwiej zauważyć, jeśli masz z dzieckiem dobry kontakt, wiele ze sobą rozmawiacie! dużo czasu spędzacie razem.

Pamiętaj jednak, że niektóre zachowania i postawy mogą mieć inne przyczyny, takie jak kłopoty szkolne lub rodzinne, zranione uczucia, niepowodzenia w kontaktach z rówieśnikami i wiele innych, które należy traktować równie poważnie i starać się pomóc dziecku je rozwiązać.

Zmiany w zachowaniu:

nagle zmiany nastroju i aktywności, okresy wzmożonego ożywienia przeplatane ze zmęczeniem i ospałością;

nadmierny apetyt lub brak apetytu;
spadek zainteresowań ulubionymi zajęciami;
pogorszenie się ocen, wagary, konflikty z nauczycielami;
izolowanie się od innych domowników, zamykanie się w pokoju, niechęć do rozmów;
częste wietrzenie pokoju, używanie kadzidełek i odświeżaczy powietrza;
wypowiedzi zawierające pozytywny stosunek do narkotyków;
bunt. łamanie ustalonych zasad, napady złości, agresja;
nagła zmiana grona przyjaciół na innych, zwłaszcza na starszych od siebie;
niewytłumaczone spóźnienia, późne powroty lub też noce poza domem;
kłamstwa, wynoszenie wartościowych przedmiotów z domu, trudno wytłumaczalny przyпіływ gotówki;
tajemnicze, krótkie rozmowy telefoniczne, nagłe wyjścia.

Zmiany w wyglądzie zewnętrznym:

nowy styl ubierania się;
spadek ciężaru ciała, częste przeziębienia, przewlekły katar, krwawienie z nosa, bóle różnych części ciała, zaburzenia pamięci oraz toku myślenia;
przekrwione oczy, zwężone lub rozszerzone źrenice;
bełkotliwa, niewyraźna mowa;
słodkawa woń oddechu, włosów, ubrania, zapach alkoholu, nikotyny, chemikaliów;
ślady po ukłuciach, ślady krwi na bieliźnie;
brak zainteresowania swoim wyglądem i nieprzestrzeganie zasad higieny.

Narkotyki lub przybory do ich używania:

fifki, fajki, bibułki papierosowe;
małe foliowe torebeczki z proszkiem, tabletkami, kryształkami lub suszem;
kawałki opalonej folii aluminiowej, łyżka;
białe lub kolorowe pastylki z wytłoczonymi wzorkami;
leki bez recepty;
tuby, słoiki, foliowe torby z klejem;
igły, strzykawki.

UWAGA! Nie wszystkie z wymienionych objawów muszą się pojawić.

Dopiero pojawienie się kilku z wymienionych objawów może wskazywać na narkotyki.

Jest mało prawdopodobne, żeby wszystkie objawy wystąpiły jednocześnie. Im głębsza faza uzależnienia, tym objawy choroby są bardziej widoczne, wynikają z utraty kontroli nad braniem środków odurzających. Wzrasta ryzyko przedawkowania i śmierci.

Co robić, gdy dziecko ma już za sobą pierwszy kontakt z narkotykami?

Może się zdarzyć, że mimo Twoich najlepszych starań, uwagi i znajomości problemu. Twoje dziecko sięgnie po narkotyki.

Nie możesz wtedy:

wpadać w panikę i przeprowadzać zasadniczych rozmów z dzieckiem, kiedy jest ono pod wpływem środka odurzającego;
udawać, że to nie prawda, nie wierzyć w przedstawione fakty, bezgranicznie ufać dziecku;
usprawiedliwiać dziecka, szukając winy w sobie lub np. złym towarzystwie;
wierzyć zapewnieniom dziecka, że ma kontrolę nad narkotykami i że samo sobie poradzi z tym problemem;
nadmiernie ochraniać dziecka przed konsekwencjami używania narkotyków, np. pisać usprawiedliwień nieobecności w szkole spowodowanych złym samopoczuciem po zażyciu środków odurzających, spłacać długów dziecka;
poddawać się!

Musisz koniecznie:

wysłuchać dziecko i spokojnie z nim porozmawiać;
zastanowić się, dlaczego dziecko sięga po narkotyki; czy powody nie są związane z sytuacją w waszej rodzinie jeśli tak, pomyśl, co można zmienić;
działać! nie liczyć na to, że problem sam się rozwiąże; szukać pomocy specjalistów;
wspólnie ze specjalistą i z dzieckiem ustalić reguły postępowania i konsekwentnie ich przestrzegać;
stosować zasadę "ograniczonego zaufania" starać się zawsze wiedzieć, gdzie jest i co robi Twoje dziecko.

To trudny problem dla całej rodziny, dlatego szukaj pomocy także dla siebie i bliskich. Skorzystajcie z pomocy terapeuty, a także z doświadczeń innych rodzin, które miały podobne problemy.

Testy do wykrywania narkotyków w moczu:

Jeżeli podejrzewasz, że dziecko zażywa narkotyki, a wyczerpałeś już inne sposoby by zdiagnozować sytuację możesz sprawdzić to za pomocą testu. W niektórych aptekach dostępne są cztery rodzaje testów do wykrywania narkotyków w moczu (na obecność amfetaminy, kokainy, morfiny, marihuany/haszyszu).

Zanim kupisz i zrobisz test powinieneś wiedzieć:

jaki narkotyk może wchodzić w grę;
ile czasu upłynęło od ewentualnego zażycia;
czy to na pewno mocz osoby badanej.

Kiedy test może być przydatny?

gdy dziecko zaprzecza a Ty masz podstawy sądzić, że jednak zażywa narkotyki;
gdy dziecko przestało używać narkotyków - dla kontroli utrzymania abstynencji.

Na jakie pytania odpowie test?

czy dany narkotyk znajduje się w moczu badanej osoby.

Na jakie pytania nie odpowie test?

czy ktoś jest uzależniony;
czy bierze też inne narkotyki;

jak często bierze;

jak dużo zażył.

Zawsze uważnie przeczytaj instrukcję dołączoną do testu i stosuj się ściśle do zaleceń. Musisz też brać pod uwagę możliwość pomyłki. Szybkie metody testowania mają swoje ograniczenia i minusy. Zastanów się także co zrobisz, jeżeli wynik testu okaże się pozytywny?

Narkotyki i prawo:

Zapewne doskonale wiesz, że posiadanie narkotyków jest czynem karalnym, ale łamanie prawa przez dziecko biorące narkotyki związane bywa także ze zdobywaniem pieniędzy. Mogą więc zdarzyć się kradzieże, wynoszenie wartościowych rzeczy, handel narkotykami, a także bójki i prostytucja.

Może zdarzyć się również, że Twoje dziecko samo nie zażywa narkotyków, a jedynie handluje nimi dla chęci zysku. Powinno Cię zaniepokoić, jeśli zauważysz, że posiada pieniądze z niewiadomego źródła, kupuje nowe, czasem drogie rzeczy, prowadzi niejasne interesy z kolegami.

Powinieneś wiedzieć, że:

posiadanie narkotyków jest zagrożone karą do 3 lat pobawienia wolności, w przypadku posiadania znacznej ilości środków odurzających sprawcy

grozi do 10 lat pozbawienia wolności;

za wytwarzanie bądź przetwarzanie środków odurzających grozi kara do 3 lat pozbawienia wolności, w przypadku znacznej ilości środków odurzających sprawca podlega karze grzywny i pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3;

za handel narkotykami grozi kara pozbawienia wolności od roku do 10 lat, a w przypadku sprzedawania małoletniemu na czas nie krótszy od lat 3;

kto udziela środka odurzającego albo nakłania do użycia takiego środka inną osobę podlega karze pozbawienia wolności do lat 3, w przypadku udzielenia małoletniemu karze pozbawienia wolności do lat 8.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2012.124)

NARKOTYKI PODSTAWOWE RODZAJE I OPIS

KONOPIE INDIJSKIE (KANABINOLE, THC) Marihuana, haszysz, skun, olej haszyszowy to występujące w różnej postaci przetwory konopi indyjskich.

MARIHUANA (dżoint*, skręt, blant, ziele, zielsko, zioło, grass, marycha, trawa, huana, marycha, maryśka, skun, gandzia, samosieja, afgan, kolumbijka)

Wygląd: zielonobrazowe liście i nasionka, mieszanina suchych liści i kwiatostanów przypominająca trochę wysuszoną natkę pietruszki albo majeranek.

Sposób przyjmowania: najczęściej do palenia w postaci własnoręcznie zrobionych skrętów.

SKUN - niezwykle mocna odmiana marihuany uprawiana w specjalnych warunkach.

HASZYSZ (hasz, grudka, gruda, czekoladka, afgan, kloc, plastelinka, kostka, czekoladka)

Wygląd: brązowe i czarne kulki lub kostki, cienkie paski.

Sposób przyjmowania: najczęściej palony, może być także dodawany do potraw.

OLEJ HASZYSZOWY

Wygląd: zielonkawobrazowy olej, sprzedawany w małych fiolkach lub poduszczkach.

Sposób przyjmowania: najczęściej jako dodatek do papierosów lub skrętów z marihuaną.

Objawy użycia konopi:

euforia, gadatliwość, poczucie odprężenia, zaburzenia koordynacji ruchowej, zwiększona wrażliwość na światło i dźwięk, obniżona koncentracja, trudności w zapamiętywaniu, nagłe napady śmiechu, chichot, zwiększony apetyt, przekrwione oczy, kaszel, czasem spadek nastroju, zamknięcie się w sobie i milczenie.

Zwróć uwagę na:

słodkawą woń oddechu, włosów i ubrania, zielono-brązowe liście i nasionka, nagłe zainteresowanie hodowlą roślin przez Twoje dziecko, fiki i fajki, bibułkę papierosową.

Długotrwałe używanie może prowadzić do:

zaburzonej oceny sytuacji, spadku koncentracji uwagi, obniżonej sprawności w prowadzeniu pojazdów, przewlekłego zapalenia oskrzeli i krtani, astmy, ogólnego zubożenia. U osób zażywających przetwory konopi w stanie obniżonego nastroju mogą powstać stany depresyjne, lęki, a nawet psychozy.

AMFETAMINA (spid, proszek, proch, amfa, feta, setka, witamina A)

Wygląd: biały lub beżowy proszek, tabletki, kapsułki.

Sposób przyjmowania: doustnie, wstrzykiwana lub wciągana przez nos.

Objawy użycia:

Przyływ energii, poczucie mocy, podwyższenie nastroju, wzmożona aktywność, słowotok, zaburzenia snu (bezsenność), brak apetytu, rozszerzone źrenice, przyspieszona czynność serca i szybki oddech, zaczerwienie skóry, wysypka, suchość w ustach, podwyższone ciśnienie krwi, silny niepokój, napięcie i drażliwość. W końcowej fazie działania narkotyku zmęczenie i senność.

Zwróć uwagę na:

biały lub beżowy proszek, tabletki, kapsułki, kryształki, małe foliowe torebeczki, folia aluminiowa, igły, strzykawki.

Długotrwałe używanie może prowadzić do:

silnego uzależnienia psychicznego, zaburzeń zachowania, rozwoju stanów depresyjnych połączonych z myślami samobójczymi a w skrajnych przypadkach do psychoz, śpiączki i śmierci.

KOKAINA i jej odmiana CRAK (koka, koks, gram, porcja, śnieg, charlie, biała dama, witamina C)

Wygląd: krystalicznie biały proszek.

Sposób przyjmowania: wciągana przez nos, wstrzykiwana, zażywana doustnie, palona z domieszkami innych narkotyków.

CRAK (kisielek, galaretko)

Wygląd: białe, beżowe lub brązowe kamyki (żwir) sprzedawany w foliowych woreczkach, folii aluminiowej.

Sposób przyjmowania: pali się w specjalnej fajce lub wdycha jego opary.

Objawy użycia:

pociąganie nosem i/lub katar, nadpobudliwość, gadatliwość, niepokój psychoruchowy, rozszerzone źrenice, poczucie euforii, mocy, siły, osłabienia krytycyzmu.

Zwróć uwagę na:

biały proszek, a w przypadku cracku jasnobrązowe kuleczki "kamyki", fajki, małe flakoniki, igły, strzykawki, małe foliowe torebeczki, lusterka.

Długotrwałe używanie może prowadzić do:

stanów depresyjnych i tendencji samobójczych, urojeń prześladowczych i lęku, stanów delirycznych, impotencji, zakrzepów krwi, utraty przytomności, śmierci z przedawkowania.

ECSTASY (eska, bleta, piguła oraz nazwy własne tabletek, jak: UFO, Love, Superman, Mitsubishi, Vogel, Herz, Sonne, VW)

Wygląd: białe lub kolorowe pastylki z wytłoczonymi wzorkami, ale także proszek, kapsułki.

Sposób przyjmowania: doustnie.

Objawy użycia:

wzmoczona pobudliwość, wyostrome postrzeganie bodźców zewnętrznych (kolorów, dźwięków), brak łaknienia, przyspieszony oddech, nieadekwatne do możliwości poczucie siły, zgrzytanie zębami.

Zwróć uwagę na:

białe lub kolorowe pastylki z wytłoczonymi wzorami, popękane naczynka krwionośne (zwłaszcza twarzy) po całonocnych zabawach w dyskoteci.

Ecstasy jest zażywane najczęściej podczas dyskotek i rozmaitych techno party.

Nawet jednorazowe zażycie może prowadzić do:

nieodwracalnych zmian w mózgu, zaburzeń w pracy nerek i wątroby, śmierci spowodowanej zablokowaniem sygnałów pozwalających mózgowi kontrolować prawidłowe funkcjonowanie organizmu.

LSD (kwas, kwach, kwasik, papierek, kryształek, kamyczek, trip, ejssid, tejbs, listek, oraz nazwy własne bibulek z kolorowym nadrukiem np. Asterix)

Wygląd: małe bibułki z kolorowymi nadrukami, kolorowe "kamyki do zapalniczek", tabletki kapsułki nasączone roztworem LSD.

Sposób przyjmowania: doustnie.

Objawy użycia:

rozszerzone źrenice, wymioty, przyspieszona czynność serca. podwyższone ciśnienie krwi, wzrost temperatury ciała, zaburzone postrzeganie rzeczywistości (widzenie dźwięków, słyszenie barw), chwiejność emocjonalna (od euforii do depresji), omamy wzrokowe, niekiedy lęk, nawroty doznań nawet po długim czasie od zaprzestania brania.

Długotrwałe używanie: może wywołać poważne depresje, stany urojeniowe.

GRZYBY HALUCYNOGENNE - w Polsce występują pod nazwą: „Łysiczka Lancetowata” (grzybki, psylocyby, psyliki, baluny)

Wygląd: różnego rodzaju suszone grzybki o zabarwieniu od żółtawego do czarnego z brązowym prześwitem.

Sposoby przyjmowania: doustnie - suszone lub surowe.

Objawy użycia:

halucynacje wzrokowe, zaburzone postrzeganie czasu i przestrzeni, rozszerzone źrenice, zmiany nastroju, zupełne wyizolowanie z rzeczywistości, przeżycia mistyczne, lęk.

Zwróć uwagę na: różnego rodzaju grzyby.

Niebezpieczeństwo zażywania:

nigdy nie wiadomo jak zadziałają. Wysokie ryzyko śmiertelnego zatrucia oraz przewlekłej psychozy.

ŚRODKI WZIEWNE (solwent, rozpuchoł, budzio)

Wygląd: kleje, rozpuszczalniki, lakiery.

Sposób przyjmowania: najczęściej wdychanie oparów z worka foliowego.

Objawy użycia:

stan odurzenia, euforii, omamy, kichanie i kaszel, katar lub krwawienie z nosa, zapalenie spojówek, zamazana mowa, drażliwość, niekiedy agresja, lęk.

Zwróć uwagę na:

foliowe torby, tuby kleju, smary, zapach chemikaliów we włosach i na ubraniu, charakterystyczny zapach z ust utrzymujący się nawet kilka dni po zażyciu, nasączone chustki, szmaty.

Długotrwałe używanie może prowadzić do:

uszkodzenia płuc, wątroby, mózgu, niewydolności serca, śpiączki, śmierci przez uduszenie podczas wdychania.

OPIATY Opiaty są to przetwory wytwarzane z maku lekarskiego. Do tej grupy należą między innymi: heroina, tzw. polska heroina "kompot" oraz brown sugar.

HEROINA (hera, hercia, helena, proszek)

Wygląd: biały lub beżowobrazowy proszek o gorzkim smaku.

Sposób przyjmowania: wstrzykiwana.

KOMPOT tzw. polska heroina

Wygląd: jasny lub ciemnobrazowy płyn o wyczuwalnym słodkim zapachu i gorzkim smaku.

Sposób przyjmowania: wstrzykiwana.

BROWN SUGAR (brąz, brań)

jest to odmiana heroiny, która w ostatnich latach zyskuje niezwykłą popularność. Zarówno objawy, jak i skutki zażywania są takie same, jak w przypadku heroiny i innych przetworów maku.

Wygląd: brunatna, różowa lub beżowa granulowana substancja wyglądem przypominająca cukier lub żwirek.

Sposób przyjmowania: najczęściej wdychany jest dym, czasem wstrzykiwana, rzadziej przyjmowana doustnie.

Objawy użycia opiatów:

zwięźnione źrenice, brak reakcji źrenic na światło, szkliste oczy, opadające powieki, zmniejszone łaknienie, nudności i wymioty przy pierwszych dawkach, senność, powolne wypowiedzi.

Zwróć uwagę na:

wygląd źrenic, igły, strzykawki, ślady nakłuć po wstrzyknięciach, ślady krwi na bieliźnie, a w przypadku heroiny do palenia (brown sugar) na okopcone sreberka z folii aluminiowej, z czekolady itp.

Nawet jednorazowe zażycie może prowadzić do:

uszkodzeń wątroby, zakażenia wirusem HIV. żółtaczką, śpiączki, śmierci z przedawkowania.

LEKI USPOKAJAJĄCE I NASENNE (dorota, dorotka, efka, erki, pestki, piguły, rolki, ziomki)

Wygląd: tabletki, płyny.

Sposób przyjmowania: doustnie, wstrzykiwane po rozpuszczeniu.

Objawy użycia:

małe dawki dają poczucie odprężenia, większe powodują senność i stan jak po upojeniu alkoholowym.

Zwróć uwagę na:

leki, opakowania po lekach, igły, strzykawki, amputki.

Długotrwałe używanie:

prowadzi do uzależnienia psychicznego i fizycznego, zwiększa się tolerancja na leki, co oznacza, że trzeba przyjmować coraz większe dawki, pogarsza się ogólny stan zdrowia, obniża się poziom intelektualny, istnieje duże zagrożenie przedawkowania prowadzące do śpiączki lub śmierci. Groźne w skutkach może być też mieszanie leków z alkoholem lub innymi środkami.

INNE SUBSTANCJE UŻYWANE PRZEZ MŁODZIEŻ (koks, deka, wino, metka, mietek, omka, omen, prima, teściu)

Głównym powodem zażywania sterydów jest chęć zwiększenia siły, kondycji i poprawienia wyglądu poprzez przyrost masy mięśniowej.

Objawy użycia:

poprawa nastroju, przypływ energii, poczucie siły i kondycji, zmiany skórne (plamy, zaczerwienienia), obrzęk twarzy,

zaburzenia równowagi hormonalnej, nerwowość, impulsywność, agresywność.

Sposób zażywania: doustnie lub dożylnie.

Zwróć uwagę na:

szybki przyrost masy mięśniowej u Twojego dziecka nieproporcjonalny do czasu poświęcanego ćwiczeniom na siłowni.

Długotrwałe przyjmowanie:

może prowadzić do ciężkich uszkodzeń narządów wewnętrznych (wątroby, nerek, serca), osłabienia popędu płciowego, uszkodzenia chromosomów. Sterydy powodują także zaburzenia psychiczne o różnym nasileniu: rozdrażnienie, nerwowość, agresję, lęk, panikę, urojenia prześladowcze, depresję z myślami samobójczymi

ŚRODKI ZASTĘPCZE ZWANE „DOPALACZAMI”

Potoczna nazwa „dopalacze” określa pewną grupę produktów o działaniu psychoaktywnym do niedawna dostępną w legalnym obrocie handlowym. Zawarte w nich substancje czynne nie zawsze znajdują się na liście substancji objętych kontrolą ustawową. Substancje te do niedawna były oferowane przez wyspecjalizowane sklepy z dopalaczami zlokalizowane w centrach większości miast w Polsce. Producenci dopalaczy zaznaczali na opakowaniu, że „nie są one przeznaczone do użytku przez ludzi”. Dopalacze początkowo były oferowane tylko i wyłącznie w sprzedaży internetowej. Pierwszy sklep stacjonarny otwarto w 2008 roku w Łodzi. W związku z doniesieniami o szkodliwości dopalaczy wprowadzono restrykcje dotyczące handlu oraz podjęto działania, których celem było wyeliminowanie z rynku sprzedających je podmiotów handlowych. Jednym ze sposobów działania było wprowadzanie do załączników ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii kolejnych substancji zawartych w dopalaczach. Okazało się to mało skuteczne, gdyż producenci wprowadzali na rynek produkty z nowymi substancjami psychoaktywnymi. Nowelizacja ustawy z października 2010 zakazuje wytwarzania i wprowadzania do obrotu tzw. „środków zastępczych”. Produkty zwane potocznie dopalaczami zawierają najczęściej substancje nowe, niezbadane. W wielu przypadkach mało wiadomo o ich wpływie na organizm ludzki. Liczne zgłoszenia do szpitali po ich zażyciu pozwalają przypuszczać, że część z nich jest niebezpieczna dla zdrowia (np: używanie ich może prowadzić do zatrucia organizmu). Niektóre dopalacze najprawdopodobniej uzależniają, a niektóre z nich mogą zawierać narkotyki. Produkty oferowane w sklepach z dopalaczami można podzielić na mieszanki ziołowe oraz pigułki, kapsułki lub proszek. Zawierają one różne nowe i niekontrolowane jeszcze substancje, których działanie ma naśladować znane narkotyki, takie jak marihuana, amfetamina, ekstazy czy kokaina. E

DOPALACZE - MIESZANKI ZIOŁOWE

Wygląd: brązowozielone liście - ususzony rozdrobniony materiał roślinny podobny do marihuany, chociaż najczęściej nie występują całe fragmenty roślin, łodyg czy nasion (jak w przypadku marihuany). Za psychoaktywność mieszanek nie odpowiada jednak materiał roślinny (którego dobór najczęściej jest przypadkowy), ale dodawane w procesie produkcyjnym kanabinole - syntetyczne substancje naśladujące działanie tetrahydrokanabinolu (THC), naturalnego związku zawartego w marihuanie i haszyszu. Syntetyczne kanabinole rzadko występują na rynku w czystej postaci. Wtedy są to jasno lub ciemnobrązowe granulki bądź granulkowate kostki trochę przypominające haszysz.

Sposoby przyjmowania: palenie.

Objawy użycia:

euforia, zaburzenia koordynacji ruchowej, zwiększona wrażliwość na światło i dźwięk, obniżona koncentracja, trudności w zapamiętywaniu, nagłe napady śmiechu, chichot, zwiększony apetyt, przekrwione oczy, kaszel.

Zwróć uwagę na:

fifki, fajki, bibułkę papierosową, zmielone rośliny w atrakcyjnych opakowaniach kojarzących się z latem, imprezą, tropikiem. Często opakowania zawierają informacje, że nie są to produkty przeznaczone do spożycia przez ludzi. Należy zwrócić uwagę także na przesyłki zamawiane przez Internet ze sklepów o nazwach w stylu head shop, smile shop, legal highs, z krajów takich jak Słowacja, Czechy, Niemcy, Holandia lub Wielka Brytania. Zwróć uwagę także na przesyłki zamawiane przez Internet ze sklepów będących źródłem zaopatrzenia dla przemysłu chemicznego, najczęściej

z Chin.

Niebezpieczeństwo zażywania:

Mechanizm działania syntetycznych kanabinoli nie jest do tej chwili poznany. Substancji z tej grupy jest bardzo wiele. Każda ma trochę inne działanie. Przyjmuje się, że niektóre mogą działać zdecydowanie mocniej niż marihuana i haszysz. Skutki krótkotrwałego oraz długotrwałego zażywania nie są znane, to znaczy, że mogą być niebezpieczne dla zdrowia.

DOPALACZE - PIGUŁKI, KAPSUŁKI, PROSZEK

Wygląd: występują w postaci białego proszku, kapsułek lub pigułek, rzadziej w płynie.

Sposoby przyjmowania: doustnie, przez nos, rzadziej poprzez wstrzykiwanie

Objawy użycia:

Najczęściej substancje zawarte w produktach należą do dwóch grup: katynonów oraz piperazyn. Katynony mają działanie empatogenne (powodują otwarcie na środowisko zewnętrzne, subiektywne poczucie przyjaźni i bliskości z osobami z otoczenia) oraz euforyzujące zbliżone do ekstazy (patrz: ekstazy). Użytkownicy porównują działanie katynonów do kokainy z uwagi na krótkie działanie oraz konieczność uzupełniania dawek. Benzylopiperazyny najczęściej są stymulantami o działaniu zbliżonym do amfetaminy (patrz: amfetamina), choć słabszym.

Zwróć uwagę na:

proszek, kolorowe pigułki, kapsułki w kolorowych atrakcyjnych opakowaniach kojarzących się z latem, imprezą, z napisami sugerującymi, że nie są przeznaczone do użytku przez ludzi, że są solami kąpielowymi bądź nawozem, przesyłki zamawiane przez Internet ze sklepów o nazwach w stylu head shop, smile shop, legal highs, z krajów takich jak Czechy, Słowacja, Niemcy, Holandia lub Wielka Brytania. Zwróć uwagę także na przesyłki zamawiane przez Internet ze sklepów z zaopatrzeniem dla przemysłu chemicznego, najczęściej z Chin.

Niebezpieczeństwo zażywania:

Jest bardzo wiele substancji będących pochodnymi katynonu i piperazyny. Każda działa na organizm trochę inaczej. Piperazyny mogą powodować bóle głowy oraz wymioty na tzw. zejściu. Katynony mają krótkie działanie i powodują konieczność uzupełniania dawki. Nieznane są skutki krótkotrwałego, a tym bardziej długotrwałego zażywania tych substancji. Substancje te różnią się między sobą toksycznością. Jeden z katynonów – mefedron – był przyczyną przynajmniej jednego zgonu w Szwecji oraz prawdopodobną przyczyną 37 dalszych zgonów w Wielkiej Brytanii i Irlandii. Pozostałe substancje z tej grupy mogą być jeszcze bardziej niebezpieczne. Obie grupy substancji obciążają układ krążenia. Szczególnie niebezpieczne są w połączeniu z alkoholem, innymi stymulantami oraz lekami o działaniu psychoaktywnym.

Przykłady szkód zdrowotnych i społecznych związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych

Szkody zdrowotne – somatyczne:

- ostre zatrucie (przedawkowanie);
- wychudzenie, wyniszczenie;
- zakrzepy w żyłach i zatory tętnicze;
- infekcja HIV i choroba AIDS;
- wirusowe zapalenie wątroby HBV, HCV, HDV, rzadziej HAV;
- zakażenia bakteryjne, w tym posocznice – np. gronkowiec złocisty;
- zapalenia płuc, oskrzeli, zatok;
- owrzodzenie skrzydełek nosa i okolicy pod nosem;
- martwica przegrody nosowej;
- świerzb, grzybica;
- choroby przenoszone drogą płciową;
- patologie ciąży i porodu;
- napady drgawkowe;

ropnie, ropowice skóry w miejscach po zastrzykach.

Szkody zdrowotne – psychiczne:

bezsensowność;
depresja/próby samobójcze;
zaburzenia nastroju (agresja, drażliwość, przygnębienie, apatia);
zaburzenia pamięci;
ostre i przewlekłe psychozy;
zaburzenia seksualne;
zespoły organiczne, np. otępienie;
zaburzenia uczuciowości.

Szkody społeczne:

osłabienie więzi rodzinnych;
bezdolność;
bezrobocie;
konflikty z prawem;
inwalidztwo;
utrata zdolności do samodzielnego i odpowiedzialnego funkcjonowania;
obciążenie społeczeństwa pomocą socjalną.

Mały słownik slangu związanego z narkotykami

Jeżeli usłyszysz te nazwy w rozmowach swoich dzieci i ich znajomych, nie wpadaj w panikę i nie traktuj ich jak potencjalnych narkomanów. Być może narkotyki pojawiły się w ich otoczeniu i warto na ten temat porozmawiać. Podajemy przykładowe słownictwo, jednak należy pamiętać, że slangowy język młodzieżowy jest niezwykle żywy i ciągle przybywają nowe określenia. Slangowe nazwy narkotyków zostały podane przy charakterystyce poszczególnych substancji.

Aksesoria do używania narkotyków:

-- do palenia, wdychania – lufka, fifka, fifa, bongo (fajka wodna) srebro, folia
-- dożylnie – sprzęt, strzykawka, igła, pompka, gary, garnki, łyżka

Handlarz narkotykami – diler

Końcowa faza działania narkotyku – zejście, zjazd, dół

Miejsce handlu narkotykami – bajzel

Narkotyki ogólnie – towar, dragi, czady, materiał

Narkoman – ćpun, grzejnik

Określenie osoby ze względu na rodzaj zażywanej substancji – trawiarz, zielarz (palacz marihuany), brańniarz (palacz heroiny), klejarz (zażywający środki wziewne)

Porcja narkotyku – działka, gram, giet, bit, setka (np. 100 mg amfetaminy), cent (1 cm³ heroiny), gruda, linia, ścieżka, kreska (porcja kokainy, amfetaminy)

Stan po zażyciu – kop, jazda, trzepanie, odlot, odjazd, podróż, kręcenie, śmiechawa, trip

Stan związany z odstawieniem narkotyku – głód, być na głodzie, skręt, absta

Zażyć narkotyk:

-- ogólnie – ćpać, brać, grzać, przygrzać, nagrzać się, zapodać, nawalić się, przyhajcować, rąbnać sobie
-- dożylnie – dawać w kanał, wjechać, pukać, huknąć, cyknąć
-- palić – jarać, najarać się, spalić, przypalić, upalić się, kopcić, palić fifę
-- wciągać do nosa (amfetaminę, kokainę) – snifować, zasnifować, wciągnąć kreskę, ścieżkę

-- wziewnie - kirać, kleić się, dmuchać, przydmuchać, buchać

Zaburzenia psychiczne po zażyciu narkotyków - łąpać paranoję, łąpać flesze, łąpać haluny

Zażywać nałogowo - być w ciągu, grzać.

Gdzie szukać pomocy?

ANTYNARKOTYKOWY TELEFON ZAUFANIA 801 199 990

Czynny codziennie od 16.00 do 21.00 całkowity koszt rozmowy jak za jeden impuls.

ANTYNARKOTYKOWA PORADNIA INTERNETOWA www.narkomania.org.pl.

Informacje o dopalaczach w ramach projektu „DOPALACZE MOGĄ CIĘ WYPALIĆ - POZNAJ FAKTY”

www.dopalaczeinfo.pl.

Informator na temat placówek udzielających pomocy osobom z problemem narkotykowym jest dostępny na stronie internetowej: **www.kbpn.gov.pl**.

Materiały opracowane na podstawie wydawnictwa Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

* slangowe nazwy występujące w tekście podajemy w pisowni fonetycznej